

Funded by
the European Union

**GREENLIGHT: Generating Renewable Energy Education Network - Leading
Initiatives for Green & Harmonious Tomorrows**

2023-2-TR01-KA220-SCH-000180691

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (WP 4.3)**

ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή και στόχοι

Στο πλαίσιο του πακέτου εργασίας WP 4.2, οι εταίροι του έργου Greenlight ανέπτυξαν σχέδια μαθήματος για την ενέργεια και το περιβάλλον, τα οποία απευθύνονται σε μαθητές ηλικίας 15 έως 17 ετών, όπως είχε προβλεφθεί στην εγκεκριμένη έκδοση του έργου. Τα μαθήματα αναμένεται να δοκιμαστούν πιλοτικά από εκπαιδευτικούς σε συνεργαζόμενα σχολεία της Πορτογαλίας, της Τουρκίας και της Βόρειας Μακεδονίας (WP 4.4). Για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών προς αυτόν τον σκοπό, διοργανώθηκαν εργαστήρια σε καθεμία από τις τρεις χώρες (WP 4.3) όπου πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι δοκιμές.

Συνεπώς, ο κύριος στόχος αυτών των εργαστηρίων κατάρτισης ήταν η προετοιμασία των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή των σχεδίων μαθήματος που σχεδιάστηκαν στο πλαίσιο του έργου Greenlight, σε συνδυασμό με τα φύλλα εργασίας των μαθητών που δημιουργήθηκαν για την υποστήριξή τους.

Οργάνωση των εργαστηρίων

Τα εργαστήρια πραγματοποιήθηκαν σε κάθε χώρα, με τους εκπαιδευτικούς της εκάστοτε χώρας να συναντώνται διά ζώσης στο δικό τους σχολείο ή στο πανεπιστήμιο. Κάθε εργαστήριο οργανώθηκε σε τρία μέρη. Μετά την εισαγωγή τους στο έργο, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να αναλύσουν τα υλικά, μεταξύ άλλων, ως προς την επιστημονική τους ακρίβεια, την παιδαγωγική τους επάρκεια, τη συνάφειά τους με το αναλυτικό πρόγραμμα και τη βιωσιμότητα της εφαρμογής τους. Στο τέλος της τρίτης συνεδρίας, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σε ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο σχετικά με τα εργαστήρια και τα υλικά που αναλύθηκαν. Το ερωτηματολόγιο είχε ως στόχο τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την επάρκεια και τις δυνατότητες των σχεδίων μαθήματος, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν χρήζουν βελτίωσης.

Συμμετέχοντες

Στα εργαστήρια κατάρτισης συμμετείχαν εβδομήντα οκτώ εκπαιδευτικοί από τις τρεις χώρες, σχεδόν εξίσου κατανομημένοι μεταξύ των τριών χωρών (Πίνακας 1). Όπως δείχνει ο ίδιος πίνακας, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά το φύλο, με τις γυναίκες να υπερτερούν στη Βόρεια Μακεδονία και την Πορτογαλία και τους άνδρες στην Τουρκία.

Πίνακας 1: Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί ανά χώρα και φύλο

(N=78)

Φύλο	Βόρεια Μακεδονία (n=25)		Πορτογαλία (n=27)		Τουρκία (n=26)	
	f	%	f	%	f	%
Άνδρες	8	32,0	5	18,5	14	53,8
Γυναίκες	17	68,0	22	81,5	12	46,2

Η ηλικιακή κλίμακα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών κυμαίνεται από κάτω των 30 έως 59 ετών, εκτός από την Πορτογαλία, μια χώρα όπου περισσότερο από το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών είναι άνω των 60 ετών (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί ανά χώρα και ηλικιακή κλίμακα
(N=78)

Ηλικία	Βόρεια Μακεδονία (n=25)		Πορτογαλία (n=27)		Τουρκία (n=26)	
	f	%	f	%	f	%
Κάτω από 30	1	4,0	8	29,6	5	19,2
30 έως 39	6	24,0	1	3,7	5	19,2
40 έως 49	10	40,0	2	7,4	12	46,2
50 έως 59	8	32,0	6	22,2	4	15,4
Άνω των 60	0	0,0	10	37,0	0	0,0

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί διδάσκουν σχολικά μαθήματα θετικών επιστημών, αλλά ορισμένοι διδάσκουν μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλα μαθήματα όπως Πληροφορική και Αγγλικά ως Ξένη Γλώσσα (Πίνακας 3).

Πίνακας 3: Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί ανά σχολικό μάθημα
(N=78)

Διδασκόμενο μάθημα	Βόρεια Μακεδονία (n=25)		Πορτογαλία (n=27)		Τουρκία (n=26)	
	f	%	f	%	f	%
Βιολογία	1	4,0	0	0,0	4	15,4
Χημεία	1	4,0	0	0,0	1	3,8
Γεωλογία / Επιστήμες της Γης	0	0,0	0	0,0	1	3,8
Φυσική	1	4,0	0	0,0	3	11,5
Φυσικές Επιστήμες	0	0,0	3	11,1	14	53,8
Μαθήματα ειδικότητας - μηχανική	5	20,0	0	0,0	0	0,0
Μαθήματα ειδικότητας - ηλεκτρολογία και ενέργεια	5	20,0	0	0,0	0	0,0
Μαθήματα ειδικότητας - δομικά έργα / κατασκευές	5	20,0	0	0,0	0	0,0
Μαθηματικά	6	24,0	0	0,0	0	0,0
Φυσική και Χημεία	0	0,0	9	33,3	0	0,0
Βιολογία και Γεωλογία	0	0,0	13	48,2	0	0,0
Άλλο (π.χ. Πληροφορική, Αγγλικά)	1	4,0	2	7,4	3	11,5

Λαμβάνοντας υπόψη τις κατηγορίες «Καλό» και «Πολύ καλό» μαζί, οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σχετικά με τη δική τους εμπειρογνωμοσύνη στα θέματα της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος μειώνονται από την Τουρκία προς την Πορτογαλία και τη Βόρεια Μακεδονία (Πίνακας 4). Περίπου οι μισοί από τους εκπαιδευτικούς από την Πορτογαλία και τη Βόρεια Μακεδονία δήλωσαν ότι αισθάνονται μετρίως ειδικοί στα θέματα της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος.

Table 4: Trainee teachers' reported expertise on Energy and the Environment

(N=78)

Εμπειρογνωμοσύνη στην Ενέργεια και το Περιβάλλον	Βόρεια Μακεδονία (n=25)		Πορτογαλία (n=27)		Τουρκία (n=26)	
	f	%	f	%	f	%
Πολύ χαμηλή	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Χαμηλή	1	4,0	0	0,0	1	3,8
Μέτρια	13	52,0	13	48,1	7	26,9
Καλή	6	24,0	14	51,9	8	30,8
Πολύ καλή	5	20,0	0	0,0	10	38,5

Γενική αξιολόγηση των σχεδίων μαθήματος

Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τα σχέδια μαθήματος σε έξι παραμέτρους, χρησιμοποιώντας μια πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert, η οποία κυμαίνεται από «Εντελώς ανεπαρκή» έως «Πλήρως επαρκή». Περισσότερο από το 87% των εκπαιδευτικών από τη Βόρεια Μακεδονία αξιολόγησε τα σχέδια μαθήματος και το σχετικό υλικό (π.χ. φύλλα εργασίας) ως «Επαρκή/Πλήρως επαρκή» (Πίνακας 4). Όσον αφορά τους Πορτογάλους εκπαιδευτικούς, μεταξύ 66% και 85% των συμμετεχόντων τα αξιολόγησαν ως «Επαρκή/Πλήρως επαρκή». Οι Τούρκοι συμμετέχοντες είναι εκείνοι που βαθμολόγησαν τα σχέδια μαθήματος χαμηλότερα. Η παράμετρος Β, η οποία αφορά την ικανότητα των σχεδίων μαθήματος να κινητοποιούν το ενδιαφέρον (παρακίνηση), έλαβε μερικές αξιολογήσεις «Εντελώς ανεπαρκή/Ανεπαρκή» από κάθε χώρα. Στην Τουρκία, λίγοι συμμετέχοντες αξιολόγησαν όλες τις παραμέτρους ως «Εντελώς ανεπαρκείς/Ανεπαρκείς».

Πίνακας 4: Αξιολόγηση των σχεδίων μαθήματος από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς (%)

(N=78)

Evaluation of the lesson plans	Βόρεια Μακεδονία (n=25)			Πορτογαλία (n=27)			Τουρκία (n=26)		
	CI/I	PA	A/CA	CI/I	PA	A/CA	CI/I	PA	A/CA
Συνολικά, πώς αξιολογείτε την επάρκεια των σχεδίων μαθήματος για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;	0,0	12,0	88,0	0,0	33,3	66,7	19,2	26,9	53,8
Συνολικά, πώς αξιολογείτε τα σχέδια μαθήματος ως προς την ικανότητα παρακίνησης (κινητοποίησης του ενδιαφέροντος);	4,0	8,0	88,0	3,7	14,8	81,5	15,4	38,5	46,2
Συνολικά, πώς αξιολογείτε τα σχέδια μαθήματος από επιστημονική άποψη;	4,0	8,0	88,0	0,0	18,5	81,5	11,5	34,6	53,8
Συνολικά, πώς αξιολογείτε τα σχέδια μαθήματος από εκπαιδευτική άποψη;	0,0	8,0	92,0	0,0	14,8	85,2	19,2	23,1	57,7
Πώς πιστεύετε ότι θα αντιλαμβάνονταν οι μαθητές την ελκυστικότητα (ικανότητα να κεντρίζουν το ενδιαφέρον) των φύλλων εργασίας;	0,0	4,0	96,0	0,0	18,5	81,5	15,4	30,8	53,8
Πώς πιστεύετε ότι θα αντιλαμβάνονταν οι μαθητές την αναγνωσιμότητα των φύλλων εργασίας;?	0,0	4,0	96,0	0,0	25,9	74,1	7,7	34,6	57,7

Σημείωση: Εντελώς ανεπαρκές / Ανεπαρκές = CI/I || Μερικώς επαρκές = PA || Επαρκές / Πλήρως επαρκές = A/CA

Αξιολόγηση των τύπων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στα σχέδια μαθήματος

Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τους διάφορους τύπους δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στα σχέδια μαθήματος και στα φύλλα εργασίας των μαθητών, λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχή/εμπλοκή των μαθητών. Ο Πίνακας 5 δείχνει ότι μόνο οι Τούρκοι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν τις δραστηριότητες ως «Χαμηλές/Πολύ χαμηλές», ενώ κανένας εκπαιδευτικός από τις άλλες χώρες δεν έκανε κάτι παρόμοιο, με εξαίρεση λίγους Πορτογάλους εκπαιδευτικούς για τις δραστηριότητες σωστού-λάθους. Ενώ σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί από τη Βόρεια Μακεδονία αξιολόγησαν όλες τις εργασίες ως «Καλές/Πολύ καλές», περισσότερο από το 70% των Πορτογάλων εκπαιδευτικών αξιολόγησε με αυτόν τον τρόπο τις πρακτικές δραστηριότητες (hands-on), τη μαιευτική/επίλυση προβλημάτων και τη συνεργασία/ομαδική εργασία. Καμία δραστηριότητα δεν έφτασε το 50% στις αξιολογήσεις «Καλές/Πολύ καλές» από τους Τούρκους εκπαιδευτικούς. Υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ της Τουρκίας και των άλλων δύο χωρών εταίρων, η οποία μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει από ορισμένα χαρακτηριστικά των δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούνται συνήθως στις χώρες εταίρους.

Πίνακας 5: Αξιολόγηση των διαφορετικών τύπων δραστηριοτήτων από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχή των μαθητών (%)

(N=78)

Τύποι δραστηριοτήτων	Βόρεια Μακεδονία (n=25)			Πορτογαλία (n=27)			Τουρκία (n=26)		
	VP/P	S	G/VG	VP/P	S	G/VG	VP/P	S	G/VG
Συνεργασία / Ομαδική εργασία	0,0	0,0	100,0	0,0	29,6	70,4	23,1	46,2	30,8
Ψηφιακά Παιχνίδια	0,0	0,0	100,0	0,0	40,7	59,3	7,7	46,2	46,2
Πρακτικές (Hands-on)	0,0	4,0	96,0	0,0	22,2	77,8	34,6	42,3	23,1
Criativas (Maker)	0,0	0,0	100,0	0,0	37,0	63,0	26,9	46,2	26,9
Επίλυση προβλήματος	0,0	0,0	100,0	0,0	29,6	70,4	19,2	46,2	34,6
Questionários (Quiz)	0,0	0,0	100,0	0,0	40,7	59,3	23,1	46,2	30,8
Δραματοποίηση	0,0	0,0	100,0	0,0	40,7	59,3	15,4	42,3	42,3
Αναζήτηση / Έρευνα	0,0	0,0	100,0	0,0	37,0	63,0	19,2	46,2	34,6
Σωστό ή λάθος	0,0	0,0	100,0	3,7	59,3	37,0	7,7	46,2	46,2
Αυτοαξιολόγηση	0,0	4,0	96,0	0,0	37,0	63,0	15,4	50,0	34,6
Αξιολόγηση από ομοτίμους	0,0	0,0	100,0	0,0	37,0	63,0	11,5	53,8	34,6

Σημείωση: Πολύ χαμηλή / Χαμηλή = VP/P || Επαρκής = S || Καλή / Πολύ καλή = G/VG

Ζητήθηκε επίσης από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τους διάφορους τύπους δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στα σχέδια μαθήματος και στα φύλλα εργασίας των μαθητών, λαμβάνοντας υπόψη την εκμάθηση των μαθητών. Ο Πίνακας 6 δείχνει ότι μόνο οι Τούρκοι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν τις δραστηριότητες ως «Χαμηλές/Πολύ χαμηλές». Ενώ σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί από τη Βόρεια Μακεδονία αξιολόγησαν όλες τις εργασίες ως «Καλές/Πολύ καλές», περισσότερο από το 70% των Πορτογάλων εκπαιδευτικών αξιολόγησε με αυτόν τον τρόπο τις πρακτικές δραστηριότητες (hands-on), την επίλυση προβλημάτων, τις δημιουργικές δραστηριότητες (maker), τα ψηφιακά παιχνίδια και τις δραστηριότητες έρευνας/αναζήτησης. Μόνο τα ψηφιακά παιχνίδια έφτασαν το 50% στις αξιολογήσεις «Καλές/Πολύ καλές» από τους Τούρκους εκπαιδευτικούς. Υπάρχει και πάλι μια μεγάλη διαφορά μεταξύ της Τουρκίας και των άλλων δύο χωρών εταίρων, η οποία μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει από τις διαφορές στα χαρακτηριστικά των δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούνται συνήθως στις τρεις χώρες.

Όλοι οι τύποι δραστηριοτήτων εκτός από δύο συγκέντρωσαν ποσοστά «Καμίας δυσκολίας/Μικρής δυσκολίας» άνω του 50% σε κάθε χώρα (Πίνακας 7). Οι εξαιρέσεις αφορούν τις δραστηριότητες Maker και την Επίλυση Προβλημάτων στην Πορτογαλία, πιθανώς επειδή η προσέγγιση Maker είναι αρκετά νέα στη χώρα και οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ότι η επίλυση προβλημάτων είναι ιδιαίτερα επίπονη για πολλούς μαθητές.

Πίνακας 6: Αξιολόγηση των διαφορετικών τύπων δραστηριοτήτων από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη την εκμάθηση των μαθητών (%)

(N=78)

δραστηριοτήτων	Βόρεια Μακεδονία (n=25)			Πορτογαλία (n=27)			Τουρκία (n=26)		
	VP/P	S	G/VG	VP/P	S	G/VG	VP/P	S	G/VG
Συνεργασία / Ομαδική εργασία	0,0	8,0	92,0	0,0	33,3	66,7	23,1	42,3	34,6
Ψηφιακά Παιχνίδια	0,0	8,0	92,0	0,0	29,6	70,4	7,7	38,5	53,8
Πρακτικές (Hands-on)	0,0	12,0	88,0	0,0	22,2	77,8	19,2	38,5	42,3
Criativas (Maker)	0,0	8,0	92,0	0,0	29,6	70,4	23,1	38,5	38,5
Επίλυση προβλήματος	0,0	8,0	92,0	0,0	22,2	77,8	15,4	46,2	38,5
Questionários (Quiz)	0,0	8,0	92,0	0,0	37,0	63,0	19,2	38,5	42,3
Δραματοποίηση	0,0	8,0	92,0	0,0	33,3	66,7	19,2	38,5	42,3
Αναζήτηση / Έρευνα	0,0	8,0	92,0	0,0	25,9	74,1	7,7	53,8	38,5
Σωστό ή λάθος	0,0	12,0	88,0	0,0	37,0	63,0	15,4	50,0	34,6
Αυτοαξιολόγηση	0,0	8,0	92,0	0,0	37,0	63,0	23,1	42,3	34,6
Αξιολόγηση από ομοτίμους	0,0	8,0	92,0	0,0	37,0	63,0	23,1	42,3	34,6

Σημείωση: Πολύ χαμηλή / Χαμηλή = VP/P || Επαρκής = S || Καλή / Πολύ καλή = G/VG

Πίνακας 7: Αξιολόγηση των διαφορετικών τύπων δραστηριοτήτων από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο δυσκολίας τους για τους μαθητές (%)

(N=78)

Types of activities	Βόρεια Μακεδονία (n=25)			Πορτογαλία (n=27)			Τουρκία (n=26)		
	ND/LD	MD	MD/VMD	ND/LD	MD	MD/VMD	ND/LD	MD	MD/VMD
Συνεργασία / Ομαδική εργασία	72,0	4,0	24,0	59,3	37,0	3,7	53,8	30,8	15,4
Ψηφιακά Παιχνίδια	72,0	4,0	24,0	74,1	25,9	0,0	57,7	23,1	19,2
Πρακτικές (Hands-on)	76,0	0,0	24,0	55,6	40,7	3,7	57,7	26,9	15,4
Criativas (Maker)	68,0	8,0	24,0	37,0	55,6	7,4	57,7	30,8	11,5
Επίλυση προβλήματος	68,0	8,0	24,0	29,6	63,0	7,4	53,8	30,8	15,4

Questionários (Quiz)	76,0	0,0	24,0	77,8	22,2	0,0	57,7	26,9	15,4
Δραματοποίηση	72,0	4,0	24,0	51,9	44,4	3,7	57,7	26,9	15,4
Αναζήτηση / Έρευνα	76,0	0,0	24,0	55,6	37,0	7,4	57,7	30,8	11,5
Σωστό ή λάθος	76,0	0,0	24,0	70,4	29,6	0,0	65,4	30,8	3,8
Αυτοαξιολόγηση	68,0	8,0	24,0	55,6	40,7	3,7	65,4	30,8	3,8
Αξιολόγηση από ομοτίμους	68,0	8,0	24,0	59,3	37,0	3,7	65,4	26,9	7,7

Σημείωση: Καμία δυσκολία / Μικρή δυσκολία= ND/LD || Μέτρια δυσκολία= MD || Μεγάλη δυσκολία / Πολύ μεγάλη δυσκολία = MD/VMD

Πρόθεση χρήσης των σχεδίων μαθήματος στο μέλλον

Οι εκπαιδευτικοί που είναι πιο πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν τα σχέδια μαθήματος στο μέλλον, δηλαδή πέρα από το έργο Greenlight, είναι εκείνοι από τη Βόρεια Μακεδονία (Πίνακας 8). Ακολουθούν οι Έλληνες και οι Πορτογάλοι ομόλογοί τους.

Πίνακας 8: Πρόθεση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών να χρησιμοποιήσουν τα σχέδια μαθήματος στο μέλλον (%)

(N=78)

Πρόθεση χρήσης των σχεδίων μαθήματος	Βόρεια Μακεδονία (n=25)		Πορτογαλία (n=27)		Τουρκία (n=26)	
	f	%	f	%	f	%
Οπωσδήποτε όχι	1	4,0	0	0,0	0	0,0
Μάλλον όχι	0	0,0	4	14,8	0	0,0
Ίσως	5	20,0	15	55,6	13	50,0
Μάλλον ναι	8	32,0	7	25,9	8	30,8
Οπωσδήποτε ναι	11	44,0	1	3,7	5	19,2

Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τα σχέδια μαθήματος στο μέλλον υποστήριξαν ότι: συνδυάζουν επιτυχώς τη θεωρία με την πράξη, προάγουν τη μάθηση και την κατανόηση των μαθητών και τους βοηθούν να εμπεδώσουν την ύλη πιο γρήγορα· είναι ολοκληρωμένα και καλά σχεδιασμένα· και προσφέρουν μια ποικιλία από ελκυστικές, ενδιαφέρουσες και εύκολες στην παρακολούθηση δραστηριότητες, υποστηρίζοντας μια καινοτόμο και μαθητοκεντρική προσέγγιση, η οποία είναι επωφελής για την απόκτηση περιβαλλοντικής συνείδησης, ωφελεί εκπαιδευτικούς και μαθητές, και προσφέρει κάτι νέο στη διδακτική πρακτική. Συνολικά, οι απαντήσεις από τους περισσότερους συμμετέχοντες υποδηλώνουν ότι το εργαστήριο και τα υλικά θεωρούνται εξαιρετικά χρήσιμα, πρακτικά και καλά δομημένα, συμβάλλοντας σε πιο αποτελεσματικές εμπειρίες μάθησης και διδασκαλίας.

Λίγοι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τον (σύντομο) χρόνο που διατίθεται για κάθε μάθημα, το εύρος του πλήρους συνόλου των σχεδίων μαθήματος και τον χρόνο που απαιτεί η εφαρμογή τους, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη συμβατότητά τους με το τακτικό αναλυτικό πρόγραμμα. Παρόλα αυτά, αναγνώρισαν την παιδαγωγική τους αξία και αποδέχθηκαν τη δυνατότητα χρήσης τους όταν είναι εφικτό, χωρίς να διακυβεύεται η εκπλήρωση των στόχων του αναλυτικού προγράμματος και των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων αξιολόγησης, ιδιαίτερα στην επαγγελματική εκπαίδευση, όπου το περιεχόμενο επηρεάζει τον τρόπο χρήσης της προσέγγισης. Πίσω από αυτά τα επιχειρήματα ενδέχεται να κρύβεται η ανάγκη να αποφευχθεί οποιαδήποτε αμηχανία για τους μαθητές, καθώς και η ανησυχία εκ μέρους των γονέων/κηδεμόνων.

Λίγοι ερωτηθέντες εστίασαν στα μαθήματα που διδάσκουν και επεσήμαναν ότι αυτό το ζήτημα δεν σχετίζεται με τα δικά τους αντικείμενα ή ότι η δυνατότητα εφαρμογής μπορεί να εξαρτάται από το τι διδάσκουν, κάτι που ισχύει ιδιαίτερα στην επαγγελματική εκπαίδευση, όπου το περιεχόμενο επηρεάζει τον τρόπο χρήσης της προσέγγισης.

Ορισμένοι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί πρόσθεσαν επιπλέον σχόλια, κυρίως όσον αφορά τον χρόνο, καθώς πιστεύουν ότι υπάρχουν πάρα πολλές δραστηριότητες για μία μόνο διδακτική περίοδο και συνιστούν να διατεθεί περισσότερος χρόνος για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής. Λίγοι Τούρκοι συμμετέχοντες τάχθηκαν κατά των εργασιών που εξαρτώνται από υπολογιστή και της χρήσης βίντεο, ζητώντας περισσότερες διαδραστικές δραστηριότητες και παιχνίδια.

Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Συνολικά, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί από τη Βόρεια Μακεδονία και την Πορτογαλία απόλαυσαν και εκτίμησαν τα σχέδια μαθήματος και τα σχετικά υλικά, παρόλο που ορισμένοι από αυτούς δήλωσαν ότι απαιτείται περισσότερος χρόνος για την εφαρμογή τους στην πράξη και ότι ο χρόνος αυτός καθιστά δύσκολη τη συμβατότητά τους με άλλες απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος. Οι Τούρκοι εκπαιδευτικοί τα αξιολόγησαν λιγότερο θετικά και ορισμένοι πρότειναν μερικές βελτιώσεις – ήθελαν, για παράδειγμα, λιγότερα βίντεο και περισσότερες πρακτικές δραστηριότητες (hands-on). Αυτές οι διαφορές στις αντιδράσεις ενδέχεται να οφείλονται σε αποκλίσεις στις διδακτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται στα συνεργαζόμενα σχολεία των τριών χωρών, τα οποία έχουν διαφορετικά αναλυτικά προγράμματα και διαφορετικούς πληθυσμούς-στόχους. Κανονικά, οι εκπαιδευτικοί ανησυχούν για την τρέχουσα πραγματικότητα και αξιολογούν τα σχέδια μαθήματος με βάση αυτήν. Μια συνέπεια αυτού είναι ότι οι εκπαιδευτικοί ίσως χρειάζονται υποστήριξη ώστε να διαχωρίζουν την αξιολόγηση ενός υλικού καθαυτού από την αξιολόγηση της καταλληλότητας του υλικού για το δικό τους συγκεκριμένο διδακτικό περιβάλλον.